

عَبَّاس
چراغ چشم

چراغ
حکمت
چهاردهم

تربیت

عباس چراغ چشم

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: سید ایمان نوری نجفی

چاپ سوم: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

لیتوگراف: چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب

کانون اندیشه جوان

سرشناسه: چراغ چشم، عباس، ۱۳۲۱ - تهران، آورو:

عنوان و نام پدیدآور: تربیت / عباس چراغ چشم.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۹

مشخصات ظاهری: ۸۷ص.

فروست: چهارمراه حکمت: دفتر چهاردهم.

شابک دوره: ۸-۸-۲۷۸۸-۹۶۴-۹۷۸، ۶-۶-۲۷۸۸-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۸۷ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: مطهری، مرتضی، ۱۲۹۹ - ۱۳۵۸ — نظریه درباره تربیت اخلاقی

موضوع: تربیت اخلاقی

رده بندی کنگره: BP/۲۳۳/۴م/ع ۱۳۸۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۰۲۹۱۴

تهران: تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی،

پلاک ۵۶ تلفن ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

همه حقوق محفوظ است

۷	پیشگفتار
۱۱	د. آمد

۱۳ فصل اول: کلیات

۱۲- یستی و تربیت، ۱۷ اهمیت و ضرورت تربیت اسلامی، ۱۸ انسان و تعلیم و تربیت، نقش مؤثر انسان در ساختن آینده خویش.

۲۳ فصل دوم: بانی تربیت اسلام

۲۳ امتیازها و کرامت‌های انسان؛ فطرت، ۲۶ حقیقت جویی، ۲۷ گرایش به خیر و فضیلت، ۲۸ گرایش به مال و زیبایی، ۲۹ گرایش به خلاقیت و ابداع، ۳۲ عشق و پرستش، ۳۳ فطرت، تربیت، ۳۴ سعادت چیست؟، ۳۶ تکامل اصالت‌های انسانی و انواع تکامل جامع، بشری، ۳۶ تکامل در رابطه انسان با طبیعت، ۳۹ تکامل در روابط اجتماعی، ۴۰ تکامل در انسانیت، ۴۴ تربیت و ابعاد و شرایط آن، ۴۲ مفاصل تربیت، ۴۵ طبیعت، ۴۶ غریزه.

۴۹ فصل سوم: هدف‌های تربیت

۴۹ پرورش استعدادها، ۵۰ پرورش قوه ابتکار و تفکر در انسان، ۵۱ پرورش روحیه علمی، ۵۳ پرورش روح، ۵۴ پرورش جسم، ۵۵ رشد.

۵۹ فصل چهارم: روش‌ها و عوامل مؤثر بر تربیت

۵۹ اراده، ۶۱ عبادت، ۶۱ امر به معروف و نهی از منکر، ۶۳ مراقبه و محاسبه، ۶۴ مشارطه، معاتبه، معاقبه، ۶۶ کار، ۶۷ جهاد، ۶۸ ازدواج، ۶۹ تشویق و تنبیه، ۷۰ اثر تربیتی بلایا، ۷۱ صبر و ظفر، ۷۲ توبه، ۷۳ ساده‌زیستی و پرهیز

از تکلف. ۷۴ محبت.

۷۷ فصل پنجم: آسیب‌شناسی در تربیت

۷۷ شتابزدگی. ۷۸ سنت‌گرایی و گذشته‌نگری. ۷۹ شخصیت‌گرایی. ۸۰

میل‌ها و هواهای نفسانی. ۸۱ عدم حفظ نشاط روح. ۸۲ تکیه بر ظن و

گمان به جای علم و یقین. ۸۳ آرزوهای دراز.

۸۶ برای مطالعه بیشتر

۱۷ سابعامه

پیشگفتار

نسل جوان، حقیقت‌جوی و پرسش‌گر امروز در پی شناخت و عمق‌بخشی به آموزه‌ها و باورهای دینی خویش است، تا از این رهگذر به بینشی جامع و فراتر از این مجموعه مسائل فکری، فرهنگی و اجتماعی دست یابد. از این رو منابع مختلف را می‌کاود، اما عطش دانستن همچنان او را به سوی شناخت بیشتر و بیشتر می‌دهد، تا با تکیه بر اندیشه‌های اصیل، هندسه فکری خویش را سامان بخشد.

در میان آثار مکتوب و میراث فاخر اندیشه اسلامی، آثار استاد علامه شهید مرتضی مطهری، به عنوان یک چارچوب فکری جامع، معتدل، سالم، عقلانی و قوام‌بخش، می‌تواند جوان امروز و فردای ما، را به سیری مطمئن رهنمون سازد. اصالت، خلاقیت، انصاف، اتقان، رسایی قلم، روان‌متن، پاسخ به نیازهای زمانه، ارائه یک منظومه فکری منسجم، نقد منصفانه و جامع قاطعانه از یافته‌ها و مواضع فکری خویش، از شاخصه‌هایی است که اندیشه‌های علامه شهید را دوام و جلا بخشیده است؛ آن‌سان که نسل جوان و جامعه علمی را به مطالعه و شناخت آرا و اندیشه‌ها و نیز پاسداری از میراث مکتوب او ملزم می‌سازد.

کانون اندیشه جوان در راستای خواست و علاقه‌مندی نسل نو و به‌منظور پیوند آنان با اندیشه‌های استاد مطهری، مجموعه چلچراغ حکمت را با تکیه بر تمام آثار منتشر شده استاد، در چهل دفتر مستقل فراهم آورده است.

در این مجموعه موضوعی، کوشش شده است:

۱. در کتاب: تنهایی یک موضوع مستقل را دنبال کند؛
۲. اسامی بر گزینی باشد و دیدگاه استاد به‌صورت موضوعی، از تمام آثار مکتوب و همچنین داشت‌های منتشر شده، چکیده‌سازی شود؛
۳. دخل و تصرف نگارنده در حد گردآوری، اقتباس، تلخیص، تلفیق و تنظیم مطالب، در ساختاری مشخص و با یک فصل‌بندی نو و جذاب باشد؛
۴. رعایت امانت و حفظ اصالت قلم و بیان استاد، محور تدوین هر اثر قرار بگیرد؛

۵. برای اتقان و اعتبار اثر، همه مطالب آثار مکتوب شهید مطهری مستند شود و در پاورقی‌ها، خواننده بر حسب مورد به مطالعه آثار (م. آ.)، یادداشت‌ها (یا) و یا آثار مستقل استاد ارجاع داده شود؛
  ۶. توضیحات نگارنده، جدای از متن و در مقدمه یا پس‌گفتار ارائه شود.
- چلچراغ حکمت، تنها پلی برای ورود به بوستان سبز اندیشه‌های استاد شهید مطهری است. بی‌شک خواننده جوان و دانش‌پژوه با مطالعه این مجموعه خود را از مطالعه آثار استاد بی‌نیاز نمی‌داند، بلکه در گامی فراتر به مطالعه کتاب‌های ایشان و انس بیشتر با آنها، ترغیب خواهد شد.

تلاش آغازین در طراحی عنوان‌ها و سرفصل‌های این مجموعه و نیز پی‌گیری و نظارت مستمر اعضای شورای علمی چلچراغ حکمت، آقایان عبدالحسین خسروپناه، حمیدرضا شاکرین، محمدعلی داعی‌نژاد، علی ذوعلم و محمدباقر پورامینی (دبیر علمی) و همچنین زحمات مدیر اجرایی طرح آقای عباس رضوانی‌نسب و همکاران ایشان آقایان رضا مصطفوی (سرپرستار) و میخان‌نوری را ارج می‌نهم.

اثر پیش‌رو در بریت از مجموعه چلچراغ حکمت است که به همت پژوهشگر ارجمند آقای عباس چراغ‌چشم و نظارت علمی آقای شاکرین فراهم آمده است.

با سپاس از همه کسانی که ما را در جمع‌آوری این مجموعه یاری رسانده‌اند، از نقد و نظر خوانندگان محترم استقبال می‌کنیم و امیدواریم این مجموعه بتواند در افزایش آگاهی و اندیشه‌نسل جوان و انس آنان با آرا و اندیشه‌های زلال استاد راهگشا باشد.

کانون اندیشه جوان